

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

OK! Thess

Οικοσύστημα Καινοτομίας & Πολιτισμού
Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2015

1. Εισαγωγή

Το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα είναι η ανεργία. Στην βάση 1.250.000 ανέργων υπολογίζεται πως οι υπάρχουσες επιχειρήσεις είναι σε θέση να απορροφήσουν, σε βάθος χρόνου, μόνο το 20%, ακόμη και σε περίπτωση πλήρους ανάκαμψης της οικονομίας, που σημαίνει πως η υπόλοιπη ανεργία - γύρω στο 1.000.000 άτομα - θα πρέπει να απορροφηθεί από επιχειρήσεις που δεν υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα. Θεωρώντας ότι 250.000 άνεργοι υποδηλώνουν πλήρη απασχόληση, και ότι σε μια ανορθωμένη οικονομία θα ήταν λογικό να περιμένουμε οι άμεσες ξένες επενδύσεις να καλύψουν άλλους 250.000 ανέργους, μένουν 500.000 άνεργοι που θα πρέπει να απορροφηθούν από επί πλέον επενδύσεις αλλά, κυρίως, από νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups). Ένα σημαντικό ποσοστό αυτών των νέων επιχειρήσεων θα πρέπει να είναι σε εμπορεύσιμους τομείς της οικονομίας (εξαγωγές ή υποκατάσταση εισαγωγών) και σε τομείς που οι εκάστοτε περιοχές της χώρας έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Η πρόταση αυτή βασίζεται στις εξής παραδοχές:

1. Το 10% των θέσεων εργασίας που πρέπει να δημιουργηθούν θα βρίσκεται στην Θεσσαλονίκη. Αυτό σημαίνει 50.000 νέες θέσεις εργασίας.
2. Για να καλυφθεί η ανάγκη αυτή σε 10 χρόνια, θα πρέπει να δημιουργούνται 5000 νέες θέσεις εργασίας τον χρόνο κατά μέσον όρο. Αυτό σημαίνει ενδεικτικά: 500 επιχειρήσεις των 10 ατόμων, 50 των 100 κλπ.
3. Από αυτές θεωρούμε ότι οι μισές θα πρέπει να είναι σε εμπορεύσιμους τομείς και τομείς όπου η οικονομία της πόλης, και της πλατύτερης περιοχής, έχει ιδιαίτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα – και θα βασιστεί σε μελέτη που θα εκπονηθεί παράλληλα με την εφαρμογή της πρότασης.
4. Η συμβολή σε αυτή τη δημιουργία 2500 θέσεων εργασίας τον χρόνο από νεοφυείς επιχειρήσεις είναι ο στόχος αυτής της πρότασης.

Ας παραδεχθούμε έναν στόχο 100 επιχειρήσεων τον χρόνο με μέσο όρο απασχόλησης 25 άτομα. Ας παραδεχθούμε επί πλέον ότι στις 4 επιχειρήσεις που ξεκινάνε σε υγιή βάση η μια επιβιώνει τα τρία χρόνια λειτουργίας ώστε να συμβάλλει στον απώτερο στόχο. Τέλος ας παραδεχθούμε ότι για κάθε μια επιχείρηση που ξεκινάει σε υγιή βάση θα πρέπει να προετοιμαστούν 4 με 5 δυνητικές επιχειρήσεις ώστε η μία να αποκτήσει τις απαραίτητες ιδιότητες για το ξεκίνημα. Συμπέρασμα: Για δημιουργούνται οι 100 επιχειρήσεις που αναφέραμε παραπάνω θα πρέπει γύρω στις 2000 επιχειρηματικές ιδέες τον χρόνο να προετοιμάζουν το ξεκίνημα 400

επιχειρήσεων ώστε 100 από αυτές να συμβάλλουν στον τελικό στόχο.

Η πρόταση αυτή είναι για την προετοιμασία ομάδων με καινοτόμες κυρίως ιδέες στον βαθμό που να μπορούν είτε να στηριχτούν σε θερμοκοιτίδες είτε να σταθούν στα πόδια τους. Είναι δηλαδή για μια "προ-θερμοκοιτίδα". Φυσικά η πραγματοποίηση αυτής της πρότασης είναι αμφίβολο αν θα μπορέσει να καλύψει όλο το φάσμα των αναγκών αλλά θα μπορούσε να είναι καταλύτης για μια πιο επιχειρηματική και φιλική προς την καινοτομία ατμόσφαιρα στην πόλη.

Παράλληλα με την δημιουργία επιχειρήσεων παραγωγής εμπορεύσιμων προϊόντων ή εξυπηρετήσεων, πολλές θέσεις εργασίας μπορούν να δημιουργηθούν με Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ) που μπορεί στην γενική περίπτωση να μην σχετίζονται¹ άμεσα με εμπορεύσιμες δραστηριότητες αλλά είναι απαραίτητες για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας αλλά και της εσωτερικής αγοράς.

Από τους παραπάνω αριθμούς προκύπτει ότι ο ρυθμός δημιουργίας νέων επιχειρήσεων θα πρέπει να συνεχίζεται υψηλός για έναν σημαντικό αριθμό ετών. Αυτό κάνει πολύ επιθυμητή την δημιουργία μιας διαφορετικής από την σημερινή νοοτροπίας ακόμη και στα παιδιά που σήμερα διατρέχουν την σχολική ηλικία, καθώς η λύση των σημερινών προβλημάτων αναγκαστικά στηρίζεται και στην δική τους εφευρετικότητα και επιχειρηματικότητα όταν γίνουν οικονομικά ενεργοί πολίτες.

2. Τα προβλήματα για επίλυση

Η Θεσσαλονίκη σήμερα έχει αρχίσει να αποκτά αξιόλογη υποδομή για να φιλοξενήσει νεοφυείς εταιρίες – AZK, Τεχνόπολις, Τεχνολογικό Πάρκο, Θερμοκοιτίδα κλπ. Επίσης, δημιουργείται μια κουλτούρα προώθησης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας που χρόνο με τον χρόνο αυξάνεται (Παραδείγματα: Grow 2 Market, Hackathon). Παρ' όλα αυτά, μέχρι στιγμής, δεν έχουμε δει τεράστιες κινήσεις από νέους επιχειρηματίες για να επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα που δίνουν

¹ Πολλές Κοιν.Σ.Επ θα σχετίζονται με εμπορεύσιμες δραστηριότητες όπως αυτές που έχουν σχέση με τον τουρισμό. Δεν θα ήταν σωστό, όμως, να τεθεί ένας τέτοιος περιορισμός καθώς οι εμπορεύσιμες δραστηριότητες που προωθούνται χρειάζονται και μια αναλογία μη εμπορεύσιμων δραστηριοτήτων για να λειτουργήσουν καλύτερα, και εκεί που οι Κοιν.Σ.Επ μπορούν να προσφέρουν λύση είναι λογικό να προτιμούνται έναντι άλλων λύσεων καθώς, ως επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας μπορούν να συμβάλλουν καλύτερα στην καταπολέμηση της ανεργίας.

αυτές οι ζώνες – τουλάχιστον όχι στον βαθμό που απαιτείται για το επιθυμητό αποτέλεσμα όπως τέθηκε παραπάνω.

Μερικοί λόγοι για την περιορισμένη ζήτηση των επιχειρηματικών υποδομών που θα μπορούσαν να φέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα είναι οι εξής:

- Η έλλειψη επιχειρηματικής κουλτούρας των νέων αλλά όχι μόνο: Για πάρα πολλά χρόνια η έννοια οποιουδήποτε κέρδους συνδυάστηκε με την διαπλοκή, η δε σχέση των πανεπιστημίων με την παραγωγή θεωρήθηκε ξεπούλημα της παιδείας στις μεγάλες επιχειρήσεις – περιφρονώντας ταυτόχρονα τον φορολογούμενο που περιμένει ότι η επένδυσή του στην παιδεία θα καλυτερεύσει την ζωή όλων. Τέλος, η επιχειρηματικότητα απαιτεί την ικανότητα συλλογικής εργασίας, που στην χώρα μας έχει δώσει την θέση της στον πλήρη ατομικισμό και, κατά συνέπεια στον κατακερματισμό της οικονομικής δραστηριότητας.
- Το υψηλό κόστος εκκίνησης: Ακόμη και όταν υπάρχουν οι ιδέες, το κόστος του να ξεκινήσεις μια επιχείρηση είναι μεγάλο. Υπερτονίζουμε συχνά το άμεσο οικονομικό κόστος που είναι μεν σημαντικό αλλά μπορεί να ξεπεραστεί αν εκλείψουν άλλα, έμμεσα και πολύ περιοριστικά κόστη. Η πολυπλοκότητα της γραφειοκρατίας που συχνά καταλήγει σε ασάφεια και αβεβαιότητα, το περίπλοκο και απρόβλεπτο φορολογικό σύστημα που συχνά εφαρμόζεται πριν να υπάρξουν φορολογήσιμα κέρδη προστίθενται στο άμεσο οικονομικό κόστος που αναφέρεται πιο κάτω.
- Η μικρή αγορά: Οι καινοτόμες επιχειρήσεις, προπαντός στους εμπορεύσιμους τομείς, χρειάζονται συχνά μια μεγάλη αγορά για να ξεκινήσουν. Τυπικά, και για το είδος των επιδιωκόμενων εταιριών, μια αγορά 40 εκατομμυρίων κατοίκων είναι απαραίτητη. Οι χώρες με μεγάλη εσωτερική αγορά είναι και αυτές που πετυχαίνουν καλύτερα από άλλες να αυξήσουν τις εξαγωγές τους ξεκινώντας από αυτήν και χτίζοντας επάνω της. Σε μια «μικρή» αγορά, όπως η Ελληνική, η «διεθνοποίηση» των μικρών εταιριών είναι ένας δύσκολος αλλά απαραίτητος στόχος.
- Η έλλειψη επενδυτικού κεφαλαίου: Αν ξεχωρίσουμε το πρόβλημα της ρευστότητας (που είναι τεράστιο στην Ελλάδα σήμερα) από το πρόβλημα των επενδυτικών κεφαλαίων, είναι συζητήσιμο αν η έλλειψη δυνατοτήτων επένδυσης οφείλεται σε έλλειψη κεφαλαίων ή, το πιθανότερο, στα παραπάνω προβλήματα που δυσκολεύουν την δημιουργία αλλά, το σημαντικότερο, την μετέπειτα οικονομική επιτυχία των νεοφυών εταιριών.

- Τέλος, η εισαγωγή μιας εταιρίας σε μια από τις ζώνες προϋποθέτει έναν βαθμό ωριμότητας και βιωσιμότητας που δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί με προσπάθειες στο επίπεδο του μεμονωμένου ατόμου ή νεοφυούς επιχείρησης. Ριζικές αλλαγές δεν μπορούν να επιτευχθούν σε τοπικό επίπεδο – προπαντός σε ένα τόσο συγκεντρωτικό κράτος όπως η Ελλάδα. Οι τοπικοί φορείς όμως μπορούν να λάβουν μέτρα ώστε να μετριάσουν, σημαντικά μάλιστα, τα παραπάνω εμπόδια.

Τα προβλήματα των ΚοινΣΕπ είναι λίγο διαφορετικά. Το θέμα της κουλτούρας είναι κοινό, όπως και το θέμα του κοινού περιβάλλοντος γραφειοκρατίας, αβεβαιότητας και ασάφειας. Αντίθετα, οι περισσότερες ΚοινΣΕπ απευθύνονται στην εσωτερική αγορά η δε έλλειψη επενδυτικού κεφαλαίου είναι μικρότερο πρόβλημα από ότι στις άλλες επιχειρήσεις επειδή, εξ ορισμού, είναι επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας και όχι κεφαλαίου. Η νομοθεσία δίνει ορισμένα πλεονεκτήματα στις ΚοινΣΕπ που, όμως επιδέχονται βελτίωσης.

3.0 Στόχος

Ο ευρύς στόχος του σχεδίου είναι η ουσιώδης συμβολή στην δημιουργία ενός οικοσυστήματος καινοτομίας. Ένα τέτοιο οικοσύστημα θα περιλάμβανε αφ' ενός όλους όσους είναι σε θέση και επιθυμούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της καινοτομίας στην πόλη και αφ' ετέρου όλες τις λειτουργίες που είναι απαραίτητες για την υγιή μεγέθυνση του οικοσυστήματος του ίδιου. Ένα τέτοιο οικοσύστημα θα περιλάμβανε τα εξής:

- *Πηγές ανθρώπων με υποσχόμενες καινοτόμες ιδέες:* Τέτοιες πηγές είναι τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ αλλά και η κοινωνία γενικότερα καθώς λαμπρές ιδέες μπορούν να ξεκινήσουν από οπουδήποτε.
- *Διαδικασίες που συμβάλλουν στην μετατροπή πρωτόλειων ιδεών σε βιώσιμες προτάσεις:* Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν συμβουλευτική, διαλέξεις, διαγωνισμούς, κατάρτιση, συναναστροφές και δημιουργία καινοτόμων κοινοτήτων και ότι άλλο συμβάλλει με αυτό τον τρόπο.
- *Υποδομές:* Αυτές θα στηρίξουν διαδικασίες όπως αυτές που περιγράφηκαν αλλά και θα δώσουν την δυνατότητα σε νεοφυείς οντότητες να «δοκιμαστούν» και πολλές από αυτές να «επιζήσουν» πριν καταλήξουν, έτοιμες, σε κάποιον από τους προορισμούς του οικοσυστήματος.
- *Προορισμούς των δοκιμασμένων και υποσχόμενων νεοφυών οντοτήτων:* Αυτοί οι προορισμοί περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο το πάντρεμα των καλύτερων

ιδεών με επενδυτικά κεφάλαια που θα αναπτυχθούν παραπάνω σε τεχνολογικά πάρκα, αλλά και αυτοτελώς.

Το οικοσύστημα αυτό θα είναι ανοικτό σε όλους τους επιχειρηματικούς και εκπαιδευτικούς φορείς της πόλης για να εγκολπώσει όλες της προσπάθειες που κινούνται στην κατεύθυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Για την στήριξη του οικοσυστήματος, θα δημιουργηθούν συνθήκες χώρου και υπηρεσιών που να επιτρέπουν σε έναν αριθμό οντοτήτων²⁴ με νέες και δυναμικά εμπορεύσιμες επιχειρηματικές ιδέες – είτε προϊόντα έρευνας είτε όχι – να τις επεξεργαστούν για ένα διάστημα απαλλαγμένες από άλλα βάρη στην προσπάθειά τους. Ο στόχος θα ήταν μετά από αυτό το διάστημα σε ένα τέτοιο περιβάλλον το 1/4 (25%) των οντοτήτων που εισάγονται να μπορούν να θεωρηθούν υγιείς σύμφωνα με τον ορισμό που δόθηκε παραπάνω – δηλαδή οι πιθανότητες να απασχολούν κατά μέσο όρο 80 άτομα να είναι 10%, οι δε πιθανότητες να επιζήσουν του 4ου έτους της αυτόνομης λειτουργίας τους να υπερβαίνει το 20%.

Για έναν αριθμό νέων ΚοινΣΕπ θα μπορούσε επίσης να δημιουργηθεί αντίστοιχος χώρος, οι δε συστεγαζόμενες ΚοινΣΕπ θα μπορούσαν να μοιράζονται τις κοινές υποδομές και υπηρεσίες με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, πράγμα που θα ευνοούσε την οικονομική λειτουργία των δύο.

Συμπληρωματικός στόχος των παραπάνω είναι και η δημιουργία ανθρώπινου κεφαλαίου κατάλληλου για την λειτουργία των πετυχημένων εταιριών ή ΚοινΣΕπ. Κλειδί για αυτό είναι η παροχή υπηρεσιών δια βίου μάθησης ώστε να επιτευχθεί η μετατροπή των ειδικοτήτων σε παρωχημένους τομείς σε ειδικότητες των τομέων που χρειάζονται οι σύγχρονες οικονομικές δραστηριότητες.

Για ένα βιώσιμο οικοσύστημα καινοτομίας, πάντως είναι αναγκαία και η ανάπτυξη κουλτούρας καινοτομίας. Αυτό είναι κάτι που αρχίζει από την σχολική ηλικία και είναι σημαντικό να μπορεί να συμβάλλει οποιαδήποτε προσπάθεια γίνεται αν όχι στην δημιουργία νέων με επιχειρηματικό πνεύμα, στην δημιουργία συνθηκών όπου αυτό το πνεύμα θα εκτιμάται, αντί να απαξιώνεται. Εκδηλώσεις για παιδιά όπου παίζονται παιχνίδια που προωθούν την συνεργασία, ή την λύση προβλημάτων είναι παραδείγματα τέτοιων δραστηριοτήτων.

Τέλος, είναι σκόπιμη η συστέγαση των παραπάνω λειτουργιών ώστε να δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα δραστηριοτήτων άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένων με την επιχειρηματικότητα ώστε:

1. Να υπάρξει ένας πόλος δημιουργικότητας μέσα στον αστικό ιστό αρκετά δυνατός ώστε να αναζωογονήσει την γειτονιά τραβώντας κόσμο και δρώντας

²⁴ Αυτές μπορούν να είναι άτομα, ομάδες ατόμων, ή εταιρίες.

έτσι πολλαπλασιαστικά.

2. Να υπάρχει ευελιξία στην κατανομή των χώρων στις ανάγκες της κάθε δραστηριότητας όπως αυτές εξελίσσονται και να προσαρμόζονται μέσα στον χρόνο

Ο στόχος είναι οι λειτουργίες αυτές να εγγραφούν στο πλαίσιο μιας ευρύτερης αστικής ανάπλασης σε κάποια υποβαθμισμένη γειτονιά της πόλης αλλά, σε κάθε περίπτωση, μέσα στον αστικό ιστό, πράγμα που θα κάνει αποτελεσματικό τον χαρακτήρα του πόλου έλξης που θα δημιουργηθεί.

4. Ο Τρόπος

Προτείνεται η δημιουργία κέντρου (ή κέντρων) οικονομικής ανάπτυξης που θα συστεγάσει προ-φυτώρια καινοτομίας και επιχειρηματικότητας με υπό σύσταση κοινωνικές συνεργατικές επιχειρήσεις (ΚοινΣΕπ).

Τυπικά, σε ένα τέτοιο Οικοσύστημα, θα μπορούν να στεγαστούν:

- Έως 20 καινοτόμες οντότητες – σε ξεχωριστούς ή/και κοινούς χώρους
- Έως 10 ΚοινΣΕπ – τα κεντρικά τους γραφεία και κάποιοι κοινοί χώρους εργασίας.
- Χώροι δια βίου μάθησης / κατάρτισης
- Χώροι συνεργασίας (co-working spaces) και κοινωνικής επαφής / δικτύωσης (networking)
- Μικρός χώρος εκδηλώσεων / παρουσιάσεων (έως 100 ατόμων) .
- Χώροι κοινών υπηρεσιών coaching και mentoring: (Λογιστής, φοροτεχνικός, ειδικός σε ευρεσιτεχνίες ή στα Ευρωπαϊκά προγράμματα κλπ)

Το οικοσύστημα αυτό θα είναι εξοπλισμένο με την τελευταία λέξη της τεχνολογικής υποδομής.

Οι καινοτόμες οντότητες θα στεγαστούν στο OK! Thess, μετά από αξιολόγηση της ιδέας που προτίθενται να αναπτύξουν, με κριτήρια όπως η αξιοπιστία της ιδέας, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που προσφέρει, την φύση του προϊόντος που, δυνάμει, προκύπτει κλπ.

Κατά κανόνα από τις ΚοινΣΕπ θα στεγάζονται οι “κεντρικές” λειτουργίες, καθώς οι υπόλοιπες είναι από την φύση τους, τις περισσότερες φορές, κατανεμημένες. Τα κριτήρια επιλογής τους λοιπόν είναι διαφορετικά από τα κριτήρια επιλογής των νεοφυών εταιριών και εξετάζουν περισσότερο θέματα όπως η συμβολή τους στο

κοινωνικό σύνολο, οι ανάγκες τους στο στάδιο δημιουργίας στο οποίο βρίσκονται κλπ.

Για να εξασφαλισθεί η πλήρης χρήση των χώρων για την κατάρτιση, αυτοί θα είναι μεν ανοιχτοί κατά προτεραιότητα για τις ανάγκες που προκύπτουν από τις άλλες δραστηριότητες φορέων αλλά θα είναι ανοιχτοί και σε άλλες ανάγκες του πολεοδομικού συγκροτήματος που σχετίζονται με την καινοτομία.

Τέλος έχει πολύ μεγάλη σημασία η φύση των χώρων κοινωνικής επαφής καθώς από αυτές τις επαφές θα προκύπτουν συνέργειες μεταξύ καινοτόμων ομάδων που αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες επιτυχίας τους.

Εν γένει θα πρέπει να υπάρξει η μέγιστη ευελιξία στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό των χώρων ώστε αυτοί να μπορούν να προσαρμόζονται στις ανάγκες όπως αυτές εξελίσσονται. Επίσης η ευελιξία αυτή θα πρέπει να εξασφαλισθεί και με μια αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου χρήσης των εγκαταστάσεων ώστε αυτή η χρήση να μεγιστοποιηθεί δημιουργώντας έτσι μια “ζωντανή” παρουσία στις γειτονιές όπου ιδρύονται.

5. Η Λειτουργία

Ξεχωρίζουμε δυο διαφορετικές αλλά συχνά επικαλυπτόμενες ομάδες λειτουργιών: Τις λειτουργίες που αφορούν στις καινοτόμες οντότητες, ή ΚοινΣΕπ, που στηρίζονται άμεσα από ένα Οικοσύστημα Καινοτομίας και τις ευρύτερες λειτουργίες που αποσκοπούν στην στήριξη ενός ευρύτερου οικοσυστήματος καινοτομίας στην πόλη. Η προσφορά ενός Οικοσυστήματος Καινοτομίας σε αυτό το οικοσύστημα είναι διπλή. Από την μια πλευρά μπορεί να φιλοξενήσει ή να παρέχει άλλες υπηρεσίες σε όποια πρωτοβουλία φορέων της πόλης τις χρειάζονται, αφ' ετέρου δίνει μια διέξοδο σε άτομα ή άλλες οντότητες που, μετά από οποιαδήποτε διαδικασία οργανώνεται από οποιοδήποτε άλλο φορέα της πόλης, είναι σε θέση να περάσουν από αξιολόγηση για να στηριχθούν άμεσα από το Οικοσύστημα Καινοτομίας και Πολιτισμού.

5.1 Η προσφορά στο Οικοσύστημα Καινοτομίας της Πόλης

Ένα Οικοσύστημα Καινοτομίας θα είναι ανοιχτό στην ευρύτερη καινοτόμα κοινότητα είτε, κάτω από ορισμένους περιορισμούς σε άτομα που θα μπορούσαν να ωφεληθούν από την υποδομή (Wi-Fi, χώροι συνεργασίας κλπ), είτε σε οργανισμούς που θα μπορούσαν να “κλείσουν” τις εγκαταστάσεις για εκδηλώσεις που σχετίζονται με την καινοτομία.

Στην πρώτη περίπτωση, τα άτομα θα υποχρεούνται σε απλή εγγραφή και θα γίνονται δεκτά με κάρτα μέλους και είτε θα υπόκεινται σε μικρή χρονοχρέωση για την χρήση του χώρου.

Εκδηλώσεις που υπάγονται στην δεύτερη περίπτωση είναι:

- Διαγωνισμοί καινοτομίας και επιχειρηματικότητας
- Εκπαιδευτικά Σαββατοκύριακα (Boot camp weekends)
- Ημερίδες παρουσίασης καινοτομιών
- Σεμινάρια (Masterclasses) από προσκεκλημένους ειδικούς σε γενικά θέματα (πχ φοροτεχνικά, νομικά, πνευματικής ιδιοκτησίας κλπ) είτε σε ειδικά τεχνολογικά θέματα (πχ η χρήση νανοτεχνολογιών σε διάφορες εφαρμογές, βέλτιστες πρακτικές στην ανάπτυξη apps κλπ)

Πέρα λοιπόν από την λειτουργία του στις άμεσα υποστηριζόμενες οντότητες, το Οικοσύστημα Καινοτομίας και Πολιτισμού δρά και σαν ένα σημείο αναφοράς (μεταξύ ίσως πολλών) στην στήριξη της καινοτομίας στην πόλη.

5.2 Η Στήριξη των Καινοτόμων Οντοτήτων.

Ένα Οικοσύστημα Καινοτομίας δέχεται μια νεοφυή επιχείρηση για ένα διάστημα έως 12 μηνών.

Η εισαγωγή της επιχείρησης στο OK! Thess γίνεται μετά από μια αρχική αξιολόγηση της ιδέας που η υπό σύσταση επιχείρηση θέλει να αναπτύξει. Η αξιολόγηση γίνεται από ομάδα τριών έως 5 ατόμων με εμπειρία στην αξιολόγηση καινοτόμων ιδεών. Είναι σημαντικό τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται να μην είναι “συντηρητικά”?? - να μην υπάρχει δηλαδή κίνδυνος να αποκλείσουν νεωτεριστικές ιδέες.

Δεν υπάρχει περιορισμός στο είδος των δραστηριοτήτων της νεοφυούς επιχείρησης μέσα στο OK! Thess, πέραν αυτών που επιβάλλει το περιβάλλον του κτιρίου. Ανάλογα με την φύση της ιδέας και της επιχείρησης, άλλες θα ασχοληθούν αποκλειστικά θέματα marketing ή επιχειρησιακού σχεδιασμού (business plan), άλλες θα συνεχίσουν την ανάπτυξη, και άλλες θα κάνουν και τα δύο. Σημασία έχει ότι δεν μπορούν να παραμείνουν στο OK! Thess πέρα από 12 μήνες και ότι κατά την αξιολόγηση κρίθηκε ότι στο τέλος των 12 μηνών το πρόγραμμα δραστηριοτήτων θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανεξαρτητοποίηση της νεοφυούς επιχείρησης, συνήθως επειδή βρέθηκε επενδυτής για περαιτέρω ανάπτυξη που μπορεί να συνεχιστεί σε μια από τις ζώνες της Θεσσαλονίκης.

Στο μεσοδιάστημα της παραμονής μιας οντότητας στο OK! Thess, γίνεται αξιολόγηση της προόδου που έχει γίνει. Η ομάδα αξιολογητών έχει έως δύο άτομα που συμμετείχαν στην αξιολόγηση της εισαγωγής αλλά έχει και άτομα που μπορούν να εκτιμήσουν καλύτερα την κατάσταση ως προς το κατά πόσον έχουν αυξηθεί οι πιθανότητες επιτυχίας στην αγορά. Ένας σημαντικός αριθμός των οντοτήτων που αξιολογούνται σε αυτό το στάδιο θα πρέπει να απορρίπτονται ώστε να κάνουν χώρο για νέες ιδέες/επιχειρήσεις.

Τέλος στους 12 μήνες γίνεται αξιολόγηση / παρουσίαση της επεξεργασμένης ιδέας, με την παρουσία δυνητικών επενδυτών. Μια έκθεση αξιολόγησης δίνεται στις αξιολογημένες οντότητες που μπορεί να τους χρησιμεύσει στην μετέπειτα αναζήτηση επενδυτικού κεφαλαίου.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και μόνο κατόπιν σύστασης των αξιολογητών, η παραμονή μιας οντότητας στο OK! Thess μπορεί να παραταθεί για ένα διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τους 6 μήνες.

Οι δραστηριότητες που περιγράφηκαν παραπάνω για την στήριξη του οικοσυστήματος καινοτομίας είναι φυσικά και οργανικό μέρος του OK! Thess σαν μηχανισμού στήριξης. Επι πλέον, στα πλαίσια του OK! Thess, οι στεγαζόμενες οντότητες έχουν πρόσβαση σε

- Coaching
- Mentoring
- Συμβουλές και Υπηρεσίες σε θέματα νομικά, φοροτεχνικά, πνευματικής ιδιοκτησίας
- Πρόσβαση στις ζώνες καινοτομίας της πόλης
- Στήριξη στην πρόσβαση σε εξωτερική χρηματοδότηση είτε μέσα από επαφές του OK! Thess, είτε μέσα από τις ζώνες καινοτομίας
- Ευκαιρίες προβολής
- Δυνατότητες δικτύωσης, κυρίως με δυνητικούς χρήστες των καινοτομιών στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Είναι σημαντικό οι συστεγαζόμενες οντότητες να έχουν αρκετή επαφή μεταξύ τους ώστε να μπορούν να προκύψουν μελλοντικές συνεργασίες αλλά και συνεργασίες κατά την διάρκεια της παραμονής στο OK! Thess – πχ μια καινοτόμα επιχείρηση μπορεί να σχεδιάσει μια ιστοσελίδα για μια άλλη σε αντάλλαγμα για κάποια υπηρεσία της ειδικότητας της δεύτερης.

5.3 Υπηρεσίες προς ΚοινΣΕπ

Στην ευρύτερη εκδοχή τους οι υπηρεσίες του OK! Thess προς τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις θα περιλαμβάνουν, *mutatis mutandis*, τις περισσότερες από αυτές που παρέχονται στις νεοφυείς επιχειρήσεις, όπως υποδομή, στήριξη κλπ. Ειδικότερα θα μπορούσαν να παρέχουν:

- Δράσεις προβολής για την έννοια των ΚοινΣΕπ.
- Την στήριξη της δικτύωσης τους είτε για την συνεργασία μεταξύ τους είτε για την επίλυση κοινών προβλημάτων, είτε για την συνεργασία με άλλους ιδιωτικούς οικονομικούς φορείς. Μέσα από την δικτύωση μπορούν να αναπτυχθούν νέες υπηρεσίες και προϊόντα, όπως εκπαιδευτικά πακέτα επιχειρηματικής τεχνογνωσίας για υποψήφιους κοινωνικούς επιχειρηματίες – ιδίως ΚοινΣΕπ από αποκλεισμένες ή κοινωνικά ευάλωτες ομάδες.

Θα παρέχεται επίσης υποστήριξη, εργαλεία και εκπαίδευση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε θέματα:

- Εμπέδωσης της Κοινωνικής αποστολής και ανάδειξης του κοινωνικού αντίκτυπου από τη λειτουργία της Κοινωνικής Επιχείρησης
- Ίδρυσης, οργάνωσης και διοίκησης της Κοιν.Σ.Επ.
- Ανάπτυξης πελατολογίου
- Πρόσβασης σε υπηρεσίες ανάθεσης του δημόσιου τομέα και συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς
- Πρόσβασης σε διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης
- Υιοθέτησης ή επανάληψης επιτυχημένων επιχειρηματικών μοντέλων

5.4 Κατάρτιση (ΔΒΜ)

Η παροχή προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο των Οικοσυστημάτων Καινοτομίας συμβάλλει στην επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη των συμμετεχόντων. Με βάση τη συνολική φιλοσοφία των Οικοσυστημάτων Καινοτομίας τα προγράμματα κατάρτισης θα πρέπει να αφογκράζονται αφενός τις συγκεκριμένες και εξειδικευμένες ανάγκες των εν λόγω κέντρων αφετέρου δε τις ανάγκες της ευρύτερης περιοχής, όπου στεγάζονται, με σκοπό τόσο την ενίσχυση της απασχολησιμότητας όσο και της ευαισθητοποίησης των πολιτών για τη δια βίου μάθηση και ειδικότερα την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

Βασικός στόχος της παρεχόμενης κατάρτισης θα είναι η ανάπτυξη καίριων δεξιοτήτων όπως οι επικοινωνιακές και οι ηγετικές δεξιότητες, η καινοτομία, η

επιχειρηματικότητα και η ανάληψη πρωτοβουλίας, η κριτική σκέψη, η λήψη απόφασης και η επίλυση προβλήματος αλλά και ό,τι άλλο μπορεί να προκύψει από την παρακολούθηση της προόδου και των δυσκολιών των νεοφυών επιχειρήσεων.

Ανάλογα με την διαθεσιμότητα, και για την εξυπηρέτηση του ευρύτερου συστήματος καινοτομίας, τα προγράμματα κατάρτισης θα μπορούν να περιέχουν και ενότητες επαγγελματικού προσανατολισμού και τεχνικών αναζήτησης εργασίας.

Με βάση τους στόχους και τα περιεχόμενα των προγραμμάτων κατάρτισης αυτά θα περιλαμβάνουν μεθοδολογικά έναν ορθολογικά καταμεμημένο συνδυασμό συμβατικής διδασκαλίας με δραστηριότητες και εργαστήρια βιωματικής μάθησης. Η κατάρτιση θα παρέχεται, κατά κανόνα, σε ώρες που να βολεύουν εργαζόμενους (που ενδέχεται να αποτελούν σημαντικό τμήμα των στεγαζομένων σε ένα Οικοσύστημα Καινοτομίας). Πχ απογευματινές ώρες κατά τις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας (3 ώρες/ημέρα) ή σε εντατική μορφή τα Σαββατοκύριακα (μ.ο. 6 ώρες/ημέρα).

Για τη διδασκαλία θα αξιοποιηθούν εξειδικευμένα στελέχη τόσο στην Εκπαίδευση Ενηλίκων όσο και στο θεματικό αντικείμενο του κάθε προγράμματος.

5.5 Άλλα

Στα πλαίσια του ευρύτερου οικοσυστήματος, το OK! Thess είναι ανοιχτό σε όλους τους φορείς της πόλης που δραστηριοποιούνται στο τομέα της καινοτομίας – είτε συστηματικά είτε περιστασιακά. Τέτοιοι φορείς εκφράζονται από ΜΚΟ αλλά και ιδρύματα που σχετίζονται με τον πολιτισμό ή την παιδεία. Π.χ. το ινστιτούτο Goethe, το Γαλλικό ινστιτούτο, το Αμερικανικό Κολέγιο κλπ.

Σημαντικό είναι το OK! Thess να είναι σε θέση να στηρίξει και εκδηλώσεις για παιδιά σχολικής ηλικίας, π.χ. με ομαδικά παιχνίδια σε Σαββατοκύριακα που να αναδεικνύουν την αξία της συνεργασίας, τις ηγετικές ικανότητες, τις ικανότητες να σκέφτεται κανείς “έξω από το κουτί” κλπ.

6. Πως προχωράμε

Περιγράψαμε την “τελική” μορφή ενός OK! Thess. Αυτή δεν είναι απαραίτητο, ούτε επιθυμητό να είναι και η αρχική του μορφή.

Μια πρώτη φάση του εγχειρήματος, που θα αποτελεί πιλοτική εφαρμογή μέρους των σχεδιαζόμενων δράσεων (δημιουργία χώρου συνεργασίας, υπηρεσίες συμβουλευτικής και mentoring, δράσεις προσέλκυσης δυνητικά ωφελούμενων και

δράσεις ευαισθητοποίησης ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος), θα χρηματοδοτηθεί από ίδιους πόρους των εταίρων του σχεδίου, με συνεισφορά σε χρήμα ή σε είδος. Η φάση αυτή έχει χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης το Μάρτιο του 2016 και η σχέση συνεργασίας ανάμεσα στους εταίρους θα αποτυπωθεί σε σχετικό μνημόνιο συνεργασίας που θα περιγράφει αναλυτικά το αντικείμενο και τις διαδικασίες της εταιρικής σχέσης.

Η δεύτερη φάση υλοποίησης του σχεδίου στην ευρύτερη εκδοχή του, περιλαμβάνει την αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας στο πλαίσιο μιας ευρύτερης αστικής ανάπλασης σε κάποια υποβαθμισμένη γειτονιά της πόλης αλλά, σε κάθε περίπτωση, μέσα στον αστικό ιστό, πράγμα που θα κάνει αποτελεσματικό τον χαρακτήρα του πόλου έλξης που θα δημιουργηθεί. Ο βαθμός και ο χρόνος υλοποίησης της δεύτερης φάσης του σχεδίου, είναι συνάρτηση της μελετητικής ωρίμανσης και της προσέλκυσης χρηματικών πόρων από τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία (ΕΠΑΝΕΚ ΕΣΠΑ, ΓΓΕΤ, χορηγικά προγράμματα ιδιωτικού τομέα κλπ).